

Szente-Varga Mónika

Trópusi messiás?

2019. január 1-je óta Jair Messias Bolsonaro vezeti a 8,5 millió km²-es, fél dél-amerikányi Brazíliát. A 63 éves volt katonatiszt harminc éve politizál, a kilencvenes évektől kongresszusi képviselő. Megosztó személyiség, akit minden brazil ismer: szeret vagy gyűlöl.

Amikor a katonai diktatúrát váltó demokratikus politikai rendszer komoly erőpróba elé került 1992-ben, mivel az első, a lakosság által közvetlenül megválasztott elnök, Fernando Collor de Mello korrupció miatt távozni kényszerült, és felmerült a visszarendeződés lehetősége, Bolsonaro azt nyilatkozta, hogy a diktatúra mellett áll, hiszen „sosem leszünk képesek komoly nemzeti kérdéseket megoldani ezzel a felelőtlen demokráciával”. Az eset kapcsán az *O Globo* lap *Estupidossauro Bolsonarus, a legnagyobb bestia a föld hátán* címmel közölt róla karikatúrát, amelyen egy katonai surranót viselő dinoszaurusz látszik. Ekkor a politikuson még inkább csak nevettek, és úgy tűnt, egyhamar nem szerez komoly támogatottságot.

2003-ban Luiz Inácio Lula da Silva került Brazília élére, és vele megkezdődött a Munkáspárt 13 éves uralma. A gazdasági fellendülés alatt a kormány népszerűsége meghaladta a 80%-ot. Azonban a 2010-es évek közepének óriási recessziója – együtt a terjedő erőszakkal és növekvő korrupcióval – politikai páfordulást hozott.

A Munkáspárt tizenkilencre lapot húzott, amikor a 2018-as elnökválasztáson a korrupcióval vádolt, börtönben ülő, de sokak szemében még mindig népszerű Lulát indította. A bíróság a választási versenyből a kampány során zárta ki. Az új baloldali jelöltnek, Fernando Haddadnak, São Paulo volt polgármesterének egy hónapja maradt voksokat szerezni.

A legfőbb rivális, Jair Bolsonaro életveszélyesen megsérült: egy rendezvényen hasba szúrták. A támadás rokonszenvehullámot indított el a politikus iránt, aki a támadást követően a nyilvános tévévitáktól egészségi állapotára hivatkozva elzárkózott, fake newstól nem mentes kampányát a közösségi médiában folytatta, ahol a Bolsonaro klánnak – felnőtt fiai (Carlos, Flávio és Eduardo) mind politizálnak – több mint 15 millió követője van.

Rendet ígért, akár erőszakkal is. A fegyveres önvédelem pártján áll, ígéretet tett a fegyvertartás liberalizálására. A bűnelkövetőket 16 éves kortól felnőttként kezelné. A rendőri szervek esetében pedig el akarja érni, hogy ne legyenek felelősségre vonhatók szolgálatban történt fegyverhasználat miatt.

Példaképének Donald Trumpot tekinti, és szeretné az Amerikai Egyesült Államokkal szorosabbra fűzni a szálakat. Bejelentette, Brazília nagykövetségét Jeruzsálembe helyezik át, és felröppent a hír, hogy az USA – a venezuelai orosz jelenlétet ellensúlyozandó – Brazíliában létesít támaszpontot. Utóbbi a brazil hadsereg ellenállásán elbukott. Az USA-val való kokettálásnak nem csak belső fékei lehetnek, hiszen Brazília legfontosabb kereskedelmi partnere a Trump-adminisztráció által gazdasági háborúval fenyegetett Kína.

Bolsonaróra sok szavazó azért voksolt, mert a többi jelöltben elvesztette bizalmát. Ez csökkenti a vele kapcsolatos elvárásokat. Fontos ugyanakkor, hogy homofób, szexista, bennszülött- és bevándorlóellenes nézeteivel ne ossza meg még inkább a már amúgy is polarizált brazil társadalmat.